T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 21 Ekim 2026
Sayı: 1414

51867

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

19 Ekim 2026 tarihinde Arnavutluk basınında yayımlanan haber ve görüntülerde, Türk Hava Kuvvetlerine ait olduğu belirtilen A400M tipi askerî nakliye uçağıyla Tiran yakınlarındaki Rinas Havalimanı'na iki adet Toplumsal Olaylara Müdahale Aracı (TOMA) taşındığı ileri sürülmüştür. Sevkiyatın, Arnavutluk'ta hükümet karşıtı gösterilerin devam ettiği bir dönemde gerçekleştiği belirtilmektedir.

Söz konusu araçların mülkiyeti, sevkiyatın amacı, askerî uçağın görevlendirilme gerekçesi, kamuya maliyeti ve teslim koşulları açıklığa kavuşturulmalıdır. Araçların gösterilere müdahalede kullanılacağı yönündeki iddialar da insan hakları bakımından değerlendirilmelidir.

Anayasa'nın 2'nci ve 98'inci maddeleri ile 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde kamu kaynaklarının hukuka uygun, kamu yararı gözetilerek ve hesap verebilir biçimde kullanılması esastır. Askerî imkânların yurt dışındaki faaliyetlerde kullanılmasında yetki, hukuki dayanak ve kamu maliyetinin denetlenmesi önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. 19 Ekim 2026 tarihinde Türk Hava Kuvvetlerine ait askerî nakliye uçağıyla Arnavutluk'un Rinas Havalimanı'na iki TOMA veya benzeri müdahale aracının taşındığı iddiası doğru mudur? Uçuşun tarihi, kalkış ve varış noktaları, taşınan araçların sayısı, mülkiyeti ve teslim alan kurum nedir?

2. Sevkiyat hangi kurum veya şirketin talebi üzerine gerçekleştirilmiştir? Askerî uçağın görevlendirilmesini hangi makam onaylamıştır? Talep ve onay işlemlerinin tarih ve sayıları nelerdir?

3. Araçların yurt dışına gönderilmesi ve askerî uçakla taşınması ayrı ayrı hangi yürürlükteki kanun, uluslararası anlaşma, protokol veya idari karara dayanmaktadır? Araçlar satış, hibe, yardım, kiralama veya başka hangi işlem kapsamında gönderilmiştir? Gerekli ihracat ve çıkış izinleri hangi makamlarca verilmiştir?

4. Sevkiyatın yakıt, uçuş, personel, yükleme ve diğer giderler dâhil toplam maliyeti ne kadardır? Araçların bedeli ile taşıma giderleri hangi kurum veya şirket tarafından karşılanmıştır? Özel bir şirkete taşıma hizmeti verilmişse hangi sözleşmeye dayanılmış ve karşılığında ne kadar ücret tahsil edilmiştir?

5. Söz konusu araçların taşınmasında sivil taşıma imkânları yerine askerî nakliye uçağının kullanılmasının gerekçesi nedir? Alternatif taşıma yöntemlerinin maliyetleri ve askerî uçağın bu görevde kullanılmasının gerekliliği değerlendirilmiş midir?

6. Araçların Arnavutluk makamlarınca bildirilen kullanım amacı nedir? Devam eden gösterilere müdahalede kullanılacakları yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızda hangi bilgiler bulunmaktadır? Sevkiyat öncesinde barışçıl toplantılara müdahale, orantısız güç kullanımı ve kötü muamele riskleri değerlendirilmiş midir? Son kullanıcı belgesi veya kullanım taahhüdü alınmışsa bunların kapsamı ve ihlal hâlinde öngörülen tedbirler nelerdir?

7. Araçlarla birlikte kimyasal müdahale maddesi, yedek parça veya başka ekipman gönderilmiş midir? Gönderilmişse türleri ve miktarları nelerdir? Türk askerî veya teknik personeline araçların teslimi dışında kullanım eğitimi, bakım veya operasyonel destek görevi verilmiş midir? Verilmişse kapsamı ve hukuki dayanağı nedir?

8. Türkiye tarafından Arnavutluk'a daha önce askerî nakliye imkânları kullanılarak TOMA veya benzeri toplumsal olaylara müdahale araçları taşınmış mıdır? Taşınmışsa sevkiyatların tarihleri, araç sayıları, işlem türleri ve kamu tarafından karşılanan maliyetleri nelerdir?

9. İddia konusu sevkiyatın görevlendirme, izin, harcama ve teslim işlemlerinin hukuka uygunluğu hakkında herhangi bir idari veya mali denetim yapılmış mıdır? Yapılmışsa tespit edilen aykırılıklar ve gerçekleştirilen işlemler nelerdir?